

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady

Sprawozdanie dotyczące prognozy strategicznej z 2025 r.

Odporność 2.0: wzmocnić UE, aby rozwijała się wśród zawirowań i niepewności

(COM(2025) 484 final)

(C/2026/3224)

Sprawozdawca: **Philip VON BROCKDORFF**

Doradczynie i doradcy	Silvan MIFSUD (z ramienia sprawozdawcy)
Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 14.1.2026
Podstawa prawna	Artykuł 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	11.2.2026
Data przyjęcia na sesji plenarnej	18.3.2026
Sesja plenarna nr	604
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	184/0/3

1. Wnioski i zalecenia

1.1. O ile Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) przyjmuje „Sprawozdanie dotyczące prognozy strategicznej z 2025 r.: Odporność 2.0” z zadowoleniem, to jest ono zbyt bliskie istniejącym trajektoriom politycznym. Znaczenie przyszłych sprawozdań dotyczących prognozy strategicznej zwiększyłoby się, gdyby dotyczyły one również radykalnych zakłóceń, luk innowacyjnych w UE i wewnętrznych wyzwań instytucjonalnych Unii. Istotne byłoby również, w szczególności w odniesieniu do prognozy strategicznej, rozważenie kosztów braku rozszerzenia w świecie, w którym bezpieczeństwo staje się głównym przedmiotem zainteresowania we wszystkich obszarach polityki.

1.2. EKES jest wyjątkowo dobrze przygotowany do wykrywania słabych sygnałów i leżących u ich podstaw tendencji w prognozowaniu strategicznym. W związku z tym proponujemy stały, ustrukturyzowany mechanizm, który uwzględniłby perspektywiczny punkt widzenia Komitetu w cyklu polityki Komisji w sposób ciągły, a nie tylko przy sporządzaniu rocznego sprawozdania dotyczącego prognozy strategicznej.

1.3. W tym kontekście EKES jest zdania, że systematyczne stosowanie wielu rozbieżnych scenariuszy w celu testowania istniejących lub proponowanych strategii pod kątem warunków skrajnych wzmocniłoby proces prognozowania strategicznego.

1.4. Komitet wzywa również do tego, by w miarę możliwości opracować wspólne, weryfikowalne ogólnounijne wskaźniki odporności społeczno-gospodarczej i instytucjonalnej. W związku z tym jest zdania, że prognoza strategiczna powinna również wspierać zrównoważony dobrostan sprzyjający włączeniu społecznemu jako element europejskiego modelu społecznego. Integralną część tego modelu społecznego stanowi Europejski filar praw socjalnych.

1.5. Prognoza strategiczna powinna również uwzględniać obecną fragmentację europejskich rynków kapitałowych, która poważnie ogranicza skuteczny przepływ kapitału do przedsiębiorstw każdej wielkości, ograniczając innowacje w przypadku MŚP i mikroprzedsiębiorstw. W związku z tym EKES zdecydowanie popiera szybkie i skuteczne ukończenie unii oszczędności i inwestycji jako głównego filaru unijnej strategii na rzecz odporności.

1.6. EKES zaleca, by w procesie prognozowania strategicznego w większym stopniu uwzględniano przedsiębiorczość, która ma zasadnicze znaczenie w miarę ewolucji tradycyjnych modeli zatrudnienia. Należy również dostrzegać rolę MŚP i mikroprzedsiębiorstw.

1.7. Chociaż niekoniecznie rolą prognozy strategicznej jest podkreślenie, że UE pozostaje w tyle za swoimi globalnymi konkurentami w niektórych obszarach innowacji technologicznych, EKES uważa, że powinna ona określić konkretne sposoby wyeliminowania tych luk.

1.8. W sprawozdaniu dotyczącym prognozy strategicznej nie zbadano również w wystarczającym stopniu, czy niektóre podejścia regulacyjne w sposób niezamierzony osłabiają konkurencyjność europejskich przedsiębiorstw i innowatorów w porównaniu z operatorami z państw trzecich, ani też czy czasami zachęcają do innowacji w celu przeniesienia działalności poza Europę.

1.9. Korzystne byłoby zawarcie w przyszłych sprawozdaniach również głębszej refleksji nad migracją zarobkową, zwłaszcza w świetle przewidywanego spadku liczby ludności w wieku produkcyjnym w UE do 2040 r.

1.10. W odniesieniu do kwestii środowiskowych EKES wzywa do wykorzystania prognozy strategicznej w celu włączenia do sprawozdania szczegółowej analizy potrójnego kryzysu planetarnego poprzez opracowanie specjalnych rozdziałów dotyczących rozwoju sytuacji pod względem klimatu, różnorodności biologicznej i zanieczyszczenia w scenariuszach krótko-, średnio- i długoterminowych.

1.11. UE mogłaby ponadto skorzystać na wspólnym prognozowaniu ukierunkowanym na rozwijanie strategicznych wizji na potrzeby przyszłych sprawozdań, które to wizje przyjęłyby wszystkie instytucje UE. Takie podejście pomogłoby dostosować priorytety strategiczne i zobowiązać instytucje do realizacji wspólnej wizji długoterminowej, zamiast pozwalać na powstawanie równoległych lub konkurencyjnych narracji strategicznych.

2. Kontekst ogólny

2.1. Sprawozdanie Komisji Europejskiej dotyczące prognozy strategicznej z 2025 r. („Odporność 2.0”) jest dokumentem programowym wysokiego szczebla, który opiera się na najważniejszych megatrendach i wskazuje priorytetowe obszary działań dla Komisji do 2040 r., takie jak zareagowanie na „zmieniający się porządek światowy” i „zmieniający się paradygmat bezpieczeństwa”. Sprawozdanie dotyczące prognozy strategicznej jest w istocie wizją, która ma pomóc UE w radzeniu sobie z przyszłymi wyzwaniami i wykorzystywaniu pojawiających się możliwości. Podkreślono w nim główne globalne zmiany, takie jak zmiana klimatu, rosnące zagrożenia w dziedzinie bezpieczeństwa i transformacja gospodarcza, a także zaapelowano o bardziej innowacyjne i perspektywiczne kształtowanie polityki. Począwszy od 2026 r. w rocznych sprawozdaniach prognostycznych analizowane będą możliwe przyszłe scenariusze stanowiące punkt wyjścia na potrzeby podejmowania decyzji. W sprawozdaniu przedstawiono osiem kluczowych obszarów działania (zob. pkt 2.2).

2.2. Główne tematy i cele sprawozdania obejmują:

- **Odporność i proaktywność:** W sprawozdaniu opowiedziano się za transformacyjnym i antycypacyjnym podejściem do odporności, przygotowującym zarówno na znane, jak i nieznane wyzwania, które mogą pojawić się w przyszłości.
- **Strategiczna autonomia i konkurencyjność:** Podkreślono znaczenie osiągnięcia równowagi między konkurencyjnością strategiczną a strategiczną autonomią, która to równowaga zapewni UE możliwość niezależnego funkcjonowania przy jednoczesnym zachowaniu konkurencyjności na arenie światowej.
- **Transformacja technologiczna i ekologiczna:** W sprawozdaniu poruszono kwestię przyspieszenia tempa zmian technologicznych i pilnej potrzeby zrównoważenia środowiskowego, wzywając UE do objęcia roli lidera w etycznym zarządzaniu technologiami o dużym wpływie.
- **Spójność społeczna i dobrostan:** Podkreślono konieczność wspierania spójności społecznej i dobrostanu oraz reagowania na trendy demograficzne i dysproporcje regionalne, które wpływają na jakość życia obywateli.
- **Demokracja i podstawowe wartości:** W sprawozdaniu podkreślono znaczenie ochrony demokracji i podstawowych wartości przed presją wewnętrzną i zewnętrzną, w tym znaczenie zwalczania dezinformacji i polaryzacji.

2.3. W sprawozdaniu dotyczącym prognozy strategicznej z 2025 r. podkreślono potrzebę „gotowości całego społeczeństwa” i wspomniano o znaczeniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego we wzmacnianiu demokracji i spójności społecznej.

2.4. Sprawozdanie to jest powiązane również z europejską strategią na rzecz unii gotowości.

2.5. Odnosi się ono przede wszystkim do odporności na szczeblu krajowym, unijnym i na poziomie dużych przedsiębiorstw, koncentrując się na wstrząsach makroekonomicznych i globalnych łańcuchach dostaw.

2.6. Za wyzwania uznano w nim zmiany demograficzne i kurczącą się siłę roboczą, przy czym rozwiązania opierają się na sprawiedliwości międzypokoleniowej i zatrzymywaniu talentów. Wskazano w nim również na przyspieszenie zmiany klimatu i degradacji środowiska jako kluczowe wyzwania, ale zaproponowano ograniczone rozwiązania dla tego megatrendu.

2.7. W sprawozdaniu wspomniano o zagrożeniach dla demokracji, niekoniecznie przyglądając się od wewnątrz długoterminowej wydolności własnego unijnego ekosystemu demokratycznego i w zakresie zarządzania.

3. Sprawozdanie dotyczące prognozy strategicznej z 2025 r.: analiza krytyczna

3.1. Sprawozdanie zawiera przegląd najważniejszych megatrendów i szerokich obszarów działania do 2040 r. EKES uważa jednak, że w formacie z 2025 r. w sprawozdaniu nie odniesiono się w wystarczającym stopniu do zakłóceń tendencji liniowych, globalnych luk innowacyjnych UE i wewnętrznych wyzwań, które stanowią przeszkodę dla jednolitego stanowiska europejskiego.

3.2. **Większe ukierunkowanie na działanie strategiczne.** Chociaż w sprawozdaniu dotyczącym prognozy strategicznej określono najważniejsze obszary działania do 2040 r., zaleca się bardziej strategiczne podejście. EKES zwraca w szczególności uwagę na następujące kwestie:

- Podejście strategiczne: sprawozdanie jest w dużej mierze oparte na scenariuszu braku zakłóceń, a korzystne byłoby przeprowadzenie bardziej krytycznej analizy status quo, aby zapewnić decydentom politycznym silniejsze podejście strategiczne.
- Rygor scenariusza: w przyszłych sprawozdaniach należy wyraźnie przedstawiać alternatywne scenariusze – optymistyczne, pesymistyczne i przewidujące poważne zakłócenia – a nie tylko prowadzić dyskusję na temat obecnych priorytetów politycznych. Powinny one również opierać się na jasnej i przejrzystej metodyce. Ponadto przedstawione scenariusze powinny w większym stopniu uwzględniać różne potencjalne skutki społeczne.
- Testy warunków skrajnych: proponowane działania, takie jak suwerenność technologiczna, muszą być poddawane testom warunków skrajnych pod kątem zakłóceń o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia i dużym wpływie, takich jak „katastrofa klimatyczna” i pojawienie się „technologicznego tytana”.

3.3. Sprawozdanie Komisji przedstawiono jako wynik prognozowania. EKES zauważa jednak, że konieczne jest również udokumentowanie procesu. Innymi słowy, zaleca się dodatkowe wyjaśnienia dotyczące:

- tego, w jaki sposób określono i zakwestionowano podstawowe założenia polityki,
- konkretnych narzędzi wykorzystywanych do analizy interakcji między tendencjami a pojawiającymi się zagrożeniami i możliwościami,
- tego, w jaki sposób konstruowano główne scenariusze, oraz
- tego, w jaki sposób warianty strategiczne zostały poddane testom warunków skrajnych w odniesieniu do tych scenariuszy.

Pomogłoby to zweryfikować rygorystyczność i odtwarzalność procesu.

3.4. **Nadmierne poleganie na megatrendach liniowych zamiast odniesienia się do nieliniowych zakłóceń:** W sprawozdaniu Komisji skoncentrowano się przede wszystkim na megatrendach, które są zasadniczo ekstrapolacją dotychczasowych długofalowych zmian (np. zmian demograficznych, zmiany klimatu). Podejście to, choć ważne, może nie uwzględniać nieliniowych możliwości o dużym wpływie, co EKES uważa za bardzo istotne. W sprawozdaniu należy również poświęcić więcej uwagi wewnętrznym wyzwaniom UE, w tym zmianom mającym wpływ na spójność wewnętrzną, zdolność decyzyjną i skuteczność instytucjonalną. Powinno to obejmować refleksję nad potencjalnymi konsekwencjami sytuacji, w której UE nie będzie w działaniu zewnętrznym prezentować jednolitego stanowiska. W tym kontekście UE mogłaby skorzystać na wspólnym prognozowaniu ukierunkowanym na ustalenie strategicznych wizji na potrzeby przyszłych sprawozdań, które to wizje przyjąłby wszystkie instytucje UE.

3.5. **Opracowanie scenariuszy i testy warunków skrajnych:** EKES jest zdania, że systematyczne stosowanie wielu rozbieżnych scenariuszy w celu testowania istniejących lub proponowanych strategii pod kątem warunków skrajnych wzmocniłoby proces prognozowania strategicznego. W sprawozdaniu Komisji odniesiono się do pożądanego rezultatu na 2040 r., przy czym można było przeprowadzić dalszą analizę, przedstawiając zestaw odrębnych, dobrze rozwiniętych alternatywnych scenariuszy na przyszłość, które stawiałyby pod znakiem zapytania kierunek polityki Komisji.

3.6. W związku z tym, aby osiągnąć kompletność, EKES zaleca, by Komisja w swoim sprawozdaniu:

- przedstawiała alternatywne scenariusze, z wyszczególnieniem niewielkiego zestawu rozbieżnych scenariuszy (np. jeden optymistyczny, jeden pesymistyczny i jeden przewidujący poważne zakłócenia) opracowanych poprzez połączenie różnych zakłóceń, oraz
- dokumentowała testy warunków skrajnych, szczegółowo opisując, w jaki sposób proponowane przez nią obszary działania – takie jak wzmocnienie suwerenności technologicznej lub wspieranie dobrostanu sprzyjającego włączeniu społecznemu – zostały poddane analizie w kontekście warunków skrajnych związanych z najgorszymi scenariuszami na przyszłość lub alternatywnymi scenariuszami o dużym wpływie.

3.7. **Rozszerzenie zakresu dziedzin zakłócających:** Chociaż sprawozdanie Komisji dotyczy ważnych dziedzin, takich jak wyzwania geopolityczne i wyzwania w dziedzinie bezpieczeństwa, EKES zaleca uwzględnienie ekstremalnych zakłóceń we wszystkich kategoriach wymienionych w sprawozdaniu – na przykład poprzez wyszczególnienie konkretnych reakcji politycznych na zakłócenia społeczne i gospodarcze spowodowane zmianą klimatu lub ekstremalne zakłócenia technologiczne wykraczające poza te przewidywane. Jeżeli chodzi o technologię, EKES zauważa, że w sprawozdaniu nie uznano wyraźnie, że UE pozostaje w tyle za swoimi światowymi konkurentami w niektórych obszarach innowacji technologicznych, ani nie przeanalizowano konsekwencji tego opóźnienia. Chociaż w sprawozdaniu wspomniano o zagrożeniach związanych z nowymi technologiami, nie odniesiono się odpowiednio do zagrożeń dla UE wynikających z braku rozwoju i zwiększania skali stosowania tych technologii. Równie istotne w odniesieniu do prognozy strategicznej z perspektywy unijnej jest rozważenie kosztów braku rozszerzenia w świecie, w którym bezpieczeństwo staje się głównym przedmiotem zainteresowania we wszystkich obszarach polityki.

3.8. W sprawozdaniu słusznie zauważono rozdrobnienie zarządzania technologią w UE między szczeblem UE a szczeblem państw członkowskich. Nie zbadano jednak w wystarczającym stopniu, czy niektóre podejścia regulacyjne i program uproszczeń zaproponowany jako odpowiedź w sposób niezamierzony osłabiają konkurencyjność europejskich przedsiębiorstw i innowatorów w porównaniu z operatorami z państw trzecich, czasami zachęcając do innowacji w celu przeniesienia działalności poza Europę.

3.9. **Wzmocnienie roli zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w sprawozdaniu „Odporność 2.0”:** EKES sądzi również, że kluczowe jest uwzględnianie pozytywnej informacji zwrotnej, która jest spójna z rolą EKES-u jako głosu zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego i jego przekrojowym zakresem kompetencji w ramach jego sekcji tematycznych. W sprawozdaniu dotyczącym prognozy strategicznej z 2025 r. podkreślono *de facto* potrzebę „gotowości całego społeczeństwa” i wspomniano o znaczeniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego we wzmacnianiu demokracji i spójności społecznej. EKES jest zdania, że informacje zwrotne wymagają bardziej ustrukturyzowanej, stałej i zinstytucjonalizowanej roli organizacji społeczeństwa obywatelskiego w cyklu prognozowania, w tym ciągłego uwzględniania cichych sygnałów. Komitet, za pośrednictwem swoich sieci i z udziałem przedstawicieli młodszych pokoleń, ma wyjątkową możliwość wykrywania cichych sygnałów i leżących u ich podstaw tendencji. W informacjach zwrotnych należy zaproponować stały, ustrukturyzowany mechanizm, który pozwoli w sposób ciągły uwzględniać oparte na prognozowaniu informacje i analizy EKES-u w cyklu polityki Komisji, a nie tylko przy sporządzaniu corocznej opinii w sprawie sprawozdania dotyczącego prognozy strategicznej.

3.10. W swoich informacjach zwrotnych EKES powinien wezwać Komisję do tego, by wyraźnie udokumentowała „Moduł pierwszy: w jaki sposób określono i zakwestionowano podstawowe założenia polityki” poprzez szczegółowe określenie, w jaki sposób systematycznie gromadzono i uwzględniano opinie zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych. Przejrzystość ta ma zasadnicze znaczenie dla wykazania, że sprawozdanie opiera się na rzeczywistych słabych sygnałach i leżących u ich podstaw tendencjach, co stanowi kluczowy wkład EKES-u w prognozowanie UE.

3.11. **Krytyczne powiązanie ze strategią UE na rzecz unii gotowości:** Chociaż sprawozdanie dotyczące prognozy strategicznej z 2025 r. jest powiązane ze strategią UE na rzecz unii gotowości, EKES jest zdania, że można by je jeszcze ulepszyć, uwzględniając zawarte w nim długofalowe prognozy w planowaniu gotowości w perspektywie krótko- i średnioterminowej.

3.12. W tym kontekście EKES zaleca, by Komisja wypracowała związek między prognozowaniem a gotowością, w którego ramach wyraźnie powiązano by zidentyfikowane możliwości strategiczne (np. w zakresie zielonej technologii) i ryzyko o dużym wpływie (np. niedobór zasobów) poddane testom warunków skrajnych w odniesieniu do cykli finansowania i programowania unii gotowości. Dzięki temu obecne inwestycje byłyby rzeczywiście dostosowane do przyszłych wyzwań, a nie stanowiły odpowiedzi na poprzedni kryzys.

3.13. Komitet wzywa również do tego, by w miarę możliwości opracować wspólne, weryfikowalne ogólnounijne wskaźniki odporności społeczno-gospodarczej i instytucjonalnej. W stosownych przypadkach umożliwiłoby to Komisji analizę porównawczą postępów państw członkowskich w osiąganiu celów sprawozdania dotyczącego prognozowania strategicznego (np. poziomów gotowości, wskaźnika spójności społecznej, wskaźnika luki w umiejętnościach cyfrowych), gdyż szerokie „obszary działania” przekształciłyby się w wymierne cele, które mogą stanowić podstawę europejskiego semestru i ram unii gotowości. EKES jest przede wszystkim zdania, że prognoza strategiczna powinna również wspierać zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu dobrostan (ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiego filaru praw socjalnych) oraz sprawiedliwość międzypokoleniową.

3.14. **Szczegółowy charakter odporności: mniejsze państwa, przedsiębiorczość, MŚP i mikroprzedsiębiorstwa:** Sprawozdanie za 2025 r. odnosi się przede wszystkim do odporności na szczeblu krajowym, unijnym i na poziomie dużych przedsiębiorstw, koncentrując się na wstrząsach makroekonomicznych i globalnych łańcuchach dostaw. Pomija to potrzebę zapewnienia odporności u podstaw gospodarki. Dodatkowo EKES zaleca, by w procesie prognozowania strategicznego w większym stopniu uwzględniano przedsiębiorczość, która ma zasadnicze znaczenie w miarę ewolucji tradycyjnych modeli zatrudnienia. Należy to włączyć do kluczowego obszaru 6 (edukacja) i kluczowego obszaru 4 (odporność gospodarcza).

- Przedsiębiorstwa rodzinne i MŚP: zważywszy, że przedsiębiorstwa rodzinne mają kluczowe znaczenie dla stabilności regionu, należy w prognozach analizować, jak na ich długofalową rentowność wpływają zakłócenia cyfrowe i planowanie sukcesji.
- Uproszczenie: EKES ostrzega przed opracowaniem zbyt rygorystycznych „wspólnych, weryfikowalnych ogólnounijnych wskaźników” odporności, jeżeli stwarzałyby one dodatkowe obciążenia sprawozdawcze i byłyby sprzeczne z celem, jakim jest uproszczenie unijnego zarządzania.

3.15. EKES zaleca, by kolejna edycja prognozy obejmowała konkretny zestaw scenariuszy koncentrujących się na kaskadowych skutkach sytuacji geopolitycznej i polityki transformacji ekologicznej (np. nowe normy energetyczne, fragmentacja łańcucha dostaw) dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz mikroprzedsiębiorstw. Podmiotom tym brakuje zasobów wewnętrznych do zarządzania złożonością i kosztami regulacyjnymi.

3.16. Prognoza strategiczna powinna również uwzględniać fragmentację europejskich rynków kapitałowych, która poważnie ogranicza skuteczny przepływ kapitału do przedsiębiorstw każdej wielkości, ograniczając innowacje. Rozdrobnienie to osłabia odporność i konkurencyjność UE oraz jej zdolność do finansowania strategicznych transformacji. W związku z tym EKES zdecydowanie popiera szybkie i skuteczne dokończenie budowy unii oszczędności i inwestycji jako głównego filaru strategii UE na rzecz odporności, której celem jest usunięcie barier na rynku wewnętrznym uniemożliwiających płynną transgraniczną mobilizację i alokację kapitału.

3.17. Biorąc pod uwagę wysoki odsetek przedsiębiorstw rodzinnych w Europie (i w mniejszych państwach członkowskich), EKES wzywa również do przeanalizowania, w jaki sposób obecne zakłócenia geopolityczne, demograficzne i cyfrowe (np. planowanie sukcesji, podnoszenie kwalifikacji cyfrowych) wpływają na długoterminową rentowność i transfer międzypokoleniowy tych przedsiębiorstw, ponieważ te ostatnie mają kluczowe znaczenie dla regionalnej stabilności gospodarczej.

3.18. Zalecenia zawarte w sprawozdaniu – zwłaszcza te dotyczące wzmocnienia odporności gospodarczej, technologii i bezpieczeństwa – muszą wyraźnie odnosić się do wyjątkowych podatności na zagrożenia oraz możliwości mniejszych, wyspiarskich lub peryferyjnych państw członkowskich. Ma to kluczowe znaczenie dla zapewnienia, aby „cała geografia UE była powiązana” z potrzebami Unii w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony.

3.19. **Prognozowanie migracji jako atutu strategicznego:** Biorąc pod uwagę prognozy dotyczące mniejszej liczby ludności w wieku produkcyjnym w coraz bardziej starzejącym się społeczeństwie do 2040 r., ważną koniecznością gospodarczą jest migracja zarobkowa. Należy to uznać za proaktywne narzędzie służące zabezpieczeniu kluczowych sektorów, takich jak zdrowie i bezpieczeństwo żywnościowe, w połączeniu z rygorystycznymi modułami dotyczącymi zdolności do integracji społecznej. W związku z tym EKES zaleca, aby Komisja przeprowadziła specjalną, przetestowaną pod kątem warunków skrajnych analizę prognostyczną, która uwzględni strategiczną potrzebę zarządzanej, ukierunkowanej i etycznej migracji zarobkowej na wszystkich poziomach umiejętności (w tym pracowników o krytycznym znaczeniu i pracowników sektora opieki), aby przeciwdziałać niedoborom demograficznym i niedoborom siły roboczej przewidywanym w horyzoncie czasowym do 2040 r.

3.20. Wszelkie tego rodzaju analizy należy powiązać z równie rygorystycznym modułem prognostycznym dotyczącym odporności społecznej i zdolności do integracji (cel nr 3: zapewnienie dobrobytu obywateli), aby przewidywać i łagodzić obciążenia społeczne i polityczne, jakie mogą wiązać się ze zmianami demograficznymi na dużą skalę, a jednocześnie zapewnić utrzymanie spójności.

3.21. **Odporność instytucjonalna i demokratyczna:** Chociaż w sprawozdaniu odnotowano zagrożenia dla demokracji, w prognozie należałoby również przyrzeć się od wewnątrz długoterminowej wydolności własnego ekosystemu demokratycznego i w zakresie zarządzania UE. W związku z tym EKES wzywa do przeprowadzenia prognozy dotyczącej przyszłości samej administracji publicznej UE. Obejmuje to testowanie jej zdolności do przyswajania ogromnych zmian technologicznych (np. włączenie sztucznej inteligencji do funkcji regulacyjnych i wykonawczych) oraz jej zdolności do zarządzania złożonością polityczną potencjalnie rozszerzonej Unii już do 2030 r.

3.22. Ponadto EKES wzywa do podjęcia wysiłków na rzecz uwzględnienia w sprawozdaniu potrójnego kryzysu planetarnego poprzez opracowanie specjalnych rozdziałów dotyczących ewolucji klimatu, różnorodności biologicznej i zanieczyszczenia w krótko-, średnio- i długoterminowych scenariuszach (optymistycznych, pesymistycznych i wysoce destrukcyjnych) oraz powiązanie tej analizy z naszymi zobowiązaniami międzynarodowymi. Obejmowałoby to również powiązanie prognozowania środowiskowego z przepisami dzięki wykorzystaniu scenariuszy zawartych w sprawozdaniu na potrzeby zaproponowania konkretnych reform ram regulacyjnych (normy emisji, normy oddziaływania na środowisko, ochrona siedlisk itp.), a także połączenie prognozowania z szacowanymi skutkami (kosztami/korzyściami gospodarczymi i społecznymi) w celu wykazania korzyści płynących z solidnej polityki.

Bruksela, dnia 18 marca 2026 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Séamus BOLAND